

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 10. hod. Expedicí se nachází v obchodnictví musikalí k „Beethovenu“ u Roberta Veita v Nových alejích č. 116. Kdo všechna čtyři čtvrtletí odebere, obdrží praemii.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl. 1 zl. půll. 2 zl., celor. 4 zl. rak. č. S poštou: čtvrtl. 1 zl. 15 kr., půll. 2 zl. 30 kr., celor. 4 zl. 60 kr. rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol. 10 nov. gr., celoročně 2 tol. 20 nov. gr.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou a s roční praemií.

Odpovědný redaktor:

Emanuel Meliš.

10. června.

Nakladatel:

Robert Veit.

L o v e c k á.*)

Hej zhůru, lovci, v pole ven,
Hle již se blíží jasný den!
Když lovec časně dům opouští
A překvapí zvěř v temném houští,
Pak mívá kořist bohatou.
Tu honci nám les obejdou,
V němž zvěř si ještě odpočívá,
A kolem hlahol již zaznívá:
Haló! haló!

Tu laň, tu liška, tu jelen,
Vše strach vyhání z lesa ven;
Tu zajíc z huštiny vybíhá,
A hromem rána ránu stihá,
A rachot zní skrz celý les.
Tu klesá zvěř a lovců ples
Po háji hlasně se ozývá,
A každý volá, každý zpívá:
Hurá! hurá!

o kostelní hudbě v Praze.

Podává F. L—ý.

Pravda nezná ustoupiti z obě;
Kdo jí laje, ten jí zastává,
Ke cti jsou jí slova rouhavá,
Blud a šalba blupců ku ozdobě.

J. Kollar (Slávy Dcera).

Úvod. — Hudba u sv. Mikuláše.

Zádný rozumný a povážlivý člověk nebude zajisté pochybovati, že *pravdivá a svědomitá* veřejná kritika velmi prospěšně působí. Toho důkazem je hlavně di-

vadlo. Jak klesal by poznenáhla tento ústav, kdyby veřejná kritika vady a nedostatky jeho neplísnila. Veřejná pravdivá kritika chválí výtečná představení, zásluhy herců, hereček, pěvců a zpěvaček beze všech ohledů; haní však rovnou měrou poklesky a nedbalost jejich. Než, co díme? Nejen divadlo, alebrž i zkoušky soukromých hudebních ústavů jsou kritice podrobeny. Totéž platí o soukromných kapellách. Vstupme do hostince! Zde n. př. hraje orchestr — ať tak díme — Pražského Strausse, orchestr pana Karla *Komsaka*; hrajeť správně a když dokončí, zavzní bouřlivá pochvala na odměnu za jeho zdařilou hru. To je pochvalná kritika pro pana Komsaka!

Jinak však má se to s kostelní hudbou! Horliví varhaníci a ředitelé kůru nedocházejí od obecnstva za svá výtečná provozování kostelních skladeb žádné patrné pochvaly; taktéž i nedbalí žádné důtky za svá nesprávná provedení chrámové hudby. A přec je kostelní hudba ze všech druhů hudby ta nejvyšší, nejvelebnější a nejdůležitější; neboť povznáší srdce a mysl obecnstva k nebesům, k Bohu a rozněcuje k pravé zbožnosti. A tato velebná hudba má býti bez kontroly? Nikoliv! Za tou příčinou má býti úlohou veřejných a zvláště *hudebních* listů, by i kostelní hudba dokonalé a důstojné tlumočníky měla.

Vyzván byv od redaktora těchto listů, bych časem kontroly o hudbě kostelní v Praze vedl, učinil jsem to beze všech předsudků, sine ira et studio, koje se tou nadějí, že vady, které tu a tam vytknu, náležitě se uváží a odstraní, a že pochvala, jižto zásluhy odměním, bude sloužiti za popud k horlivějšímu ještě vykonávání povinnosti.

Dne 29. dubna byl jsem přítomen službám božím v chrámě u sv. *Mikuláše* na Malé straně. Provozovat se tam mše od Kemptera a bylo věru milo poslouchati zde dobrou hudbu kostelní. Pan Albin *Mašek**) je co

*) Báseň tato, která se velmi dobře k četverozpěvu neb sboru hodí, vyňata je z „*Písní mystiveckých*“ od Velebína *Podstremšinského*, které nákladem V. Vetterla v Písku vyšedše, v kněhkupectví J. *Pospišila* v Praze za 50 kr. nov. dostali lze. Kdoby nám přiměřenou hudbu pro 4 mužské hlasy k této básni zaslal, užijeme jí v „*Záboji*.“ Red.

*) Mašek Albin, narozen dne 10. října 1804 v Praze, syn výtečného ředitele kůru Čenka Maška, obdržel první základy

výtečný ředitel kůru již z chrámu Týnského znám a není tedy nic divného, že i zde p. Mašek přísně svým povinností vyhovuje a neúhonnou hudbu dělá. Vstupte jen na kůr a patřte na toho šedého výtečníka. Je první na kůru, rozkládá sám obezřele noty na pulpity a nezačne dříve, dokavad strunné nástroje dokonale nenaladil. Jeho řízení je povážílivé a určité beze vší maniry; hledí na správnost při každém jednotlivém a i sebe méně podrženém nástroji a dosahuje tak utěšeného výsledku.

Za varhanami sedí mladý muž p. Jos. Förster**), skladatel „Katolického varhaníka“ a mnohých skladeb pro varhany. Hraje obratně a důkladně, zná zevrubně tajiny tohoto královského nástroje a jsa dobrý theoretik umělou a působilou hrou se vyznačuje. Co bych snad panu Försterovi vytknouti mohl, jest, že nečiní časem značného rozdílu mezi *slavnostní* a obyčejnou *nedělní hrou*. Rozprávát někdy obsírně úvod k předešlé střídáním pozitivu s manuaem, a musí pak, anto čas nestačí, začatou předešlu náhle ukončit. Vada tato, můžeme-li to tak nazvati, svědčí však o uměleckém zápalu, jenž ho k rozvinutí svých myšlének pudí. Při slavnostech má se to jinak. Varhaník má více času a tu může delší předešlu přednest. Vždyť i nebožtík ředitel p. Karel Pitsch, velikán na tomto nástroji, dělával rozdí-

v hudbě od svého otce. Pozdějšího hudebního vzdělání dosáhl v konservatoriu Pražském, stal se roku 1824, jelikož otec jeho churavěl, prozatímním ředitelem kůru v chrámech sv. Mikuláše a sv. Tomáše, kterýž poslední úřad téhož roku přejal a obě místa až do úmrtí otce svého spravoval. Roku 1832 stal se ředitelem choru u sv. Petra a dne 10. října 1833 v chrámě Týnském, v kterémž postavení chvalně prospíval. Jednota k zvelebení kostelní hudby v Čechách, jakož i Mozarteum v Solnohradě vyvolily jej za čestného úda. Mašek jest dovedný učitel zpěvu a piana a neméně zběhlý varhaník a cellista. Složil 10 mší, 45 offertorií a gradualí, litaní, Te Deum, dvoje nešpory, Salve regina, Tantum ergo, dvě requie, dvě animas fidelium, dvacet duchovních a čtrnáct školních písní, andante a rozličné jiné skladby. Některé byly tiskem vydány, n. p. Dva hymny co přámie k „Daliboru.“ Skladby Maškovy jsou důkladné a v pravém kostelním slohu psané.

Red.

**) Förster Josef Jan, z Vosenic (v kraji Jičínském), narozen dne 22. února 1833, odbyl roku 1852 školu varhanickou, kdež první odměnou poctěn byl. Na to stal se varhaníkem v Cisterciánském klášteře ve Vyšším Brodě, kdež až do dubna 1857 setrval. Od ředitele K. Pitsche do Prahy v dubnu povolán, stal se substitutním organistou u sv. Mikuláše, a v říjnu 1857 asistentem na ústavě varhanickém. Mimo některé fugy složil též salonní skladby pro piano, ježto v Metzgrově Album pro pianisty (ve Vídni) tiskem vyšly. Z nich vyznačují se zvláště: Pensée fugitive (H-moll); Idylle (As-dur) a Etuda, jižto J. Krejčímu, řediteli kůru v Praze, věnoval. Dále složil scherzo pro piano, šest preludií pro varhany, Katolického varhaníka a Návod ku hře varhaní.

Red.

mezi slavnostní a obyčejnou nedělí. Ostatně máme za to, že pan Förster, pakli tak horlivě ve hře na varhany pokračovati bude, v brzku *znameníým varhaníkem* se stane.

(Pokračování.)

Slovo o mších Fr. Brixio vůbec a o jeho postních zvlášť.

Mše E-moll.

(Pokračování.)

V tétéž tonině přednesou dva hlasy: tenor a bass větu: „genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt“ (Narozeného, ne stvořeného, jedné podstaty s otcem, skrze něhož všechno učiněno jest), postupují z G-dur na A-moll, učiní poloviční závěrku a odeberou se, když byl bass ve slovech „per quem omnia“ tenor v dolní dominantě imitoval, do C-Dur. Alt vpadne mezi kadenci se slovy „qui propter nos homines“ do toho a jemu odpovídá soprán imitatorně v oktávě se slovy „et propter nostram salutem (a pro naše spasení) a obrátí se pak z C-dur do G-dur. Na to následuje sbor (G-dur) se slovy „descendit de coelis“ (sestoupil s nebe), jež nejprv bass, pak alt imitatorně v oktávě a konečně soprán v kvartě (dolní dominantě) se sextovým sesilněním tenoru pronesou.

Soprán (solo) přidruží se bezprostředně se slovy „et incarnatus est“ (a vtělil se), z G-dur vycházejí v tempu „adagia“ k oné větě, přejde při slovích „de spirito sancto,“ s nimiž též alt souhlasí, do A-moll.

Na závěreční akkord této věty vstoupí tenor se slovy „ex Maria virgine“ (z Marie panny), kterýmžto bass po jedné čtvrti v dolní dominantě odpovídá. Soprán, z A-moll k dominantě z E-moll se obraceje, pronese slova „et homo factus est“ (a stal se člověkem) uchvacujícím způsobem, které alt v dolní dominantě imituje. Slova „crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato (Ukřižován také pro nás pod Pontským Pilatem) provede sbor a sice dvouhlasně (tenor a bass). Tato malá věta je plna žalosti a stesku.

(Pokračování.)

Návod ku zpěvu, ohledem na národní školy.

Podává J. L. Zvonář.

(Pokračování.)

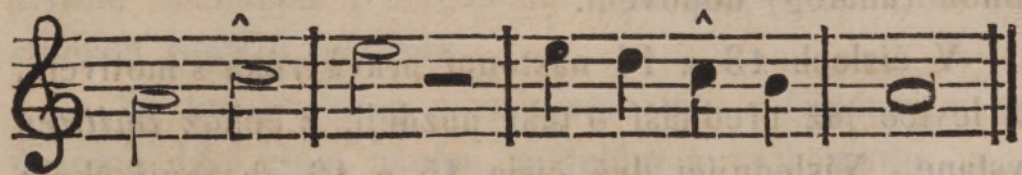
O mol-tónu.

S tímto trojzvukem se předvezmou ta samá cvičení, jako se předvezly s dur-trojzvukem. Později se

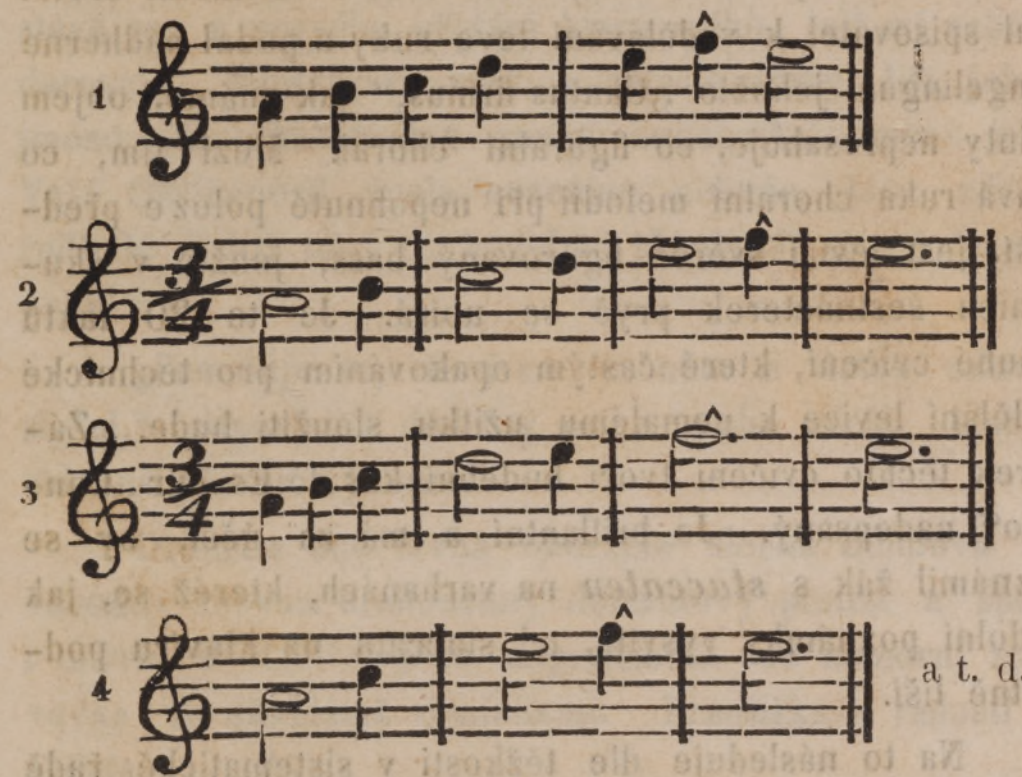
připojí k tónům *e c a* ještě hlubší *e*: nechtěli by se krok z *a* na *e* podařit, počkalo by se ještě s ním, a předsevzalo by se následující cvičení:

a sice nejprve ve vážném, později v trochu živějším pohybu. Strídavě s tímto cvičením se může zpívat také toto:

V řadě tónů *a h c d e* připadá diatonický půl-tón od *h* ku *c* Druhý: *e f* obdržíme, vystoupímeli v položené řadě ještě o půl stupně výše, ku př. *a h c d e f*. Poslední tón *f* nechť se zpívá s přízvukem, an jest to druhý charakteristický tón mol-škály, jež zpěváci rádi dolů táhnou. Ostatně se nekončí při cvičení řada tímto nýbrž tónem *e*, jelikož by sluch neupokojovala na čisto. Cvičení další složená z těchto šesti tónů by mohla být tato:

Těchto šest tónů by postačovalo docela co látka čili stupnice ku složení všelikých nápěvů v *mol-tonu*, a nepotřebovali bychom docela tónu *gis*, čili všeobecně řečeno, *sedmého zvýšeného* stupně.

(Pokračování.)

Offenbach a jeho operetky.

Podává M. B.

(Dokončení.)

U veřejnosti jest Offenbach skrz naskrz Francouzem, doma však v kruhu své rodiny srdečným, citu-

plným, laskavým otcem. Muži však, který tolik trpěl a bojoval, jako Offenbach, mohou se již odpustiti malé jeho slabosti; až posud byl jeho životopis pravá bolestná historie v Paříži. Jacques Offenbach (tak jej Francouzové vyslovují) narodil se v Kolíně nad Rýnem roku 1821; osm let stár přišel do Paříže, a studoval po tři leta v konservatoriu violoncell. Dvanáctiletý hlásil se k operě komické, kdežto právě konkurs o místo violoncellisty byl vypsan, a mezi dvanácti konkurenty on zvítězil; jeho první komposice, kterou ku provedení upravil — on komponoval již co osmiletý — byla píseň, kterou psal pro komika Grassota ve vaudevillu: „Pascal et Chambord.“ Až posud byl, aspoň uvnitř šťastný: on komponoval; avšak nyní nastaly trampoty, když chtěl své práce též uvést u veřejnost. Kdo pak všině sobě v Paříži hudebníka v orchestru, který nemaje ani jména ani nějaké protekce, ani mužské ani ženské, a který ke všemu ještě chudým jest! Vzдор dlouholetým prosbám u rozličných ředitelů komické opery nemohl dostati ani jeden kus ku provozování; proto jeho radost byla veliká, když jej ponejprv požádali, aby napsal operu pro toto divadlo. Konečně se vši vytrvalostí dosáhl toho, že se mu otevřelo divadlo „Variétés.“ Operetka, kterou dal provozovati, první, která přišla do veřejnosti, byla: „Pepito,“ známá i v Praze pod titulem „Dívka z Elisonzo.“ Na to stal se kapelníkem v „Théâtre français,“ kdežto nebylo posud žádného orchestru; Offenbach jej utvořil a opustil teprve, když dostal dovolení k otevření „Bouffes-Parisiens,“ totiž dne 5: července 1855. V těchto letech též tolik komponoval, jako marných cest konal, aby jeho práce se provozovaly; sám vypravuje, že nejméně 3997 marných návštěv učinil u ředitelů, umělců a umělkyně atd. Nu, myslil sobě, když tolik marných cest jsem konal, abych jednu operu dostal ku provozování, tedy obětuji ten čas k obdržení dovolení, toť přece bude nějaký výsledek zásluh — mých nohou, když nemůže hlava uznání dojíti. A hle, po osmi cestách měl koncessí k založení „Bouffes-Parisiens.“ Vystavěl nejprve malé divadlo v Champs-Elysées, a otevřel je v zimě 1855 kusem „Deux Aveugles.“ Až do nynějška, tedy za čtyry leta, napsal 27 operetek, z nichžto uvádíme: „Le Postillon en gage,“ „La Demoiselle en Loterie,“ „La Bonne d' eufaut,“ „Dragonette,“ „Veuf du soir,“ „Bataclan,“ „Le Violoneux,“ „Le Savetier et le Financier,“ „La Nuit blanche,“ „Croque fer,“ „Perinette,“ „Mesdames de la Halle,“ „La Chatte metamorphosée en femme,“ „Le Mariage aux lanternes,“ „Madame Papillon,“ „Pepito,“ „Trombalezar,“ „Les trois Baisers du Diable,“ „Le 66,“ „La Rose de St. Flour.“ Všecky jsou v jednom jednáni, neboť dle uděleného jemu privilegia nesměl velké opery provozovati a žádných sborů při provozování použiti. Nyní se

však výminka ta zrušila, a první ovoce dovolení toho byly „Orphée“ a „Geneviève,“ může se říci, veliké zpěvohry komické. Offenbach komponuje s velikou lehkostí. Když vypravoval, že za času „marných cest“ svých skomponoval šestnácte větších oper a dvě stě písní, z nichžto ani jedna nota nepřišla u veřejnost, a byv tázán, proč tedy raději tyto nedá provozovati, než aby opět nové komponoval, řekl sám, že též v tom čase novou operu napiše, než by se do staré opět vpravil. Offenbach bude snad budoucí rok stavěti nové divadlo, nikoliv veliké, ale předce prostrannější nežli jeho nynější, které dojísta denně 2200 franků příjmu vynáší, kdežto divadlo, jaké stavěti hodlá, 4000 franků denně snad vynášeti bude.

Praktický návod k varhanní hře od J. Förstera.

(V sešitech v pränumeracní cestě za 2 zl. 40 kr., nákladem Roberta Veita.)

Přihlížejíce k velké důležitosti, která se varhaníku za tou příčinou připisuje, že srdce a mysl obecnstva v chrámě Páně důstojně povznesti má, pokládáme za svou povinnost, nastávajícímu varhaníku obezřelé a důkladné vzdělávání ve hře na varhany důtklivě na srdce položit.

Varhany, tento nejimposantnější a nejobjemnější ze všech nástrojů, poskytuje však jen zasvěcenci veškerou úplň své bohatosti tónů a je k tomu nemalá snaha a namáhání zapotřebí, aby varhaník ušlechtilé poklady téhož královského nástroje v plné skvělosti vytěžit dovedl. Avšak jen malý počet varhaníků dosáhne téhož cíle; jelikož ještě mnohým nevysvítá ještě patrně důležitost systematického základu, bez něhožto žádný varhaník značných výsledků nedocílí a jelikož ještě mnozí pohodlní jsou, aby přísnou, pravidly ustanovenou školu důkladně prodělali.

Že větší část varhaníků s to není, nejjednoduší choral *plynně* a harmonicky *čistě* přednesti, leží na bilédni; tím méně však může tu o dobrém, školou vytríbeném zacházení s pedálem změnky býti. Tyto nedostatky může toliko důkladné studium umové *varhanní školy* odstraniti.

Takové dílo vychází právě v pränumeracní cestě od pana Jos. Förstera, jenž si již vydáním sbírky nejpotřebnějších písní kostelních pod jmenem „*Katolický varhaník*“ chvalného jmena získal. Praktický též návod k varhanní hře vyhoví úplně všem požadavkům a bude co první dílo téhož druhu u nás všem nastávajícím varhaníkům jakož i pánům učitelům vítán. První dva sešity obsahují 78 čísel na 20 stránkách krásnými a jasnými notami vynikajících.

Spisovatel počíná dvouhlasými cvičeními na ma-

nualu příklídně ležící ruce (čís. 1—10) a poskytuje tu učiteli příležitosti, že rozličné druhy not, význam legatury atd. žáku, pakli že se to ještě při klavíru nestalo, dostatečně může vysvětlit. Na to následuje cvičení při změněné poloze rukou a totiž tak, že jedna ruka škálu D-dur v půlnotách přednáší, co zatím druhá větu, kteráž ještě vobjemu kvinty pracována jest a se obrátiti dá, provesti musí (čís. 11). Když pak v čís. 12. obrácený poměr poloh ruk nastane, hrajou obě ruce v objemu oktávy škálu C-dur, avšak jinak rhytmisovanou a s obdobnou (analog) dopovědí.

V číslech 13 a 14 nastoupí pravá ruka s motivem, jež levice již přednáší o takt později, z čehož *imitace* povstane. Následující dvě čísla 15 a 16 obsahují škálu A-moll a jsou právě tak kombinovány, jako čísla 11 a 12. Nyní následují buď *figurované* buď *imitatorní* věty v snadných toninách dur a moll a mají za účel, by se žák se všemi běžnými rhytmickými figurami a s druhy taktů seznámil.

S číslem 22. počínají provedenější a tedy také delší hudební kusy, ku kterýmž nejen tempo, nýbrž i registrování přidáno jest. Číslo 23. je jemně plynne a významné duo, kteréž byvši dobře přednešeno, velmi snadno místo präludia zaujmouti může. Zvláštní zřetel bral spisovatel k vzdělávání levé ruky a podal nádherné Pangelingua, jehožto „*Cantus firmus*“ jak známo, objem kvinty nepřesahuje, co figuralní choral. Mezi tím, co pravá ruka choralní melodii při nepohnuté poloze přednáší, jest levici svěřen figurovaný bass, jenžto v skupeních šestnácterek pryč se ubírá. Je to 20 taktů dlouhé cvičení, které častým opakováním pro technické vzdělání levice k nemalému užitku sloužiti bude. Závěrek těchto cvičení tvoří hudební kus do Es-dur „*Conbrio*“ nadepsaný. Je brillantní a má za účel, by se seznámil žák s *staccaten* na varhanách, kteréž se, jak z dolní poznámky vysvítá, od *staccata* na klavíru podstatně liší.

Na to následuje dle těžkosti v systematické řadě *deset* dvouhlasých cvičení; 10 pro levou a 10 pro pravou ruku (čís. 25—45). Mají za účel, by se žák zvláště se způsobem klidné změny prstů seznámil a by spolu sloužily za potřebná, propravná cvičení pro polyfonický způsob hraní. Jimi se dosáhne přede vším samostatnost prstů.

Čísla 46—53 jsou krátká tříhlasová cvičení při klídně ležících rukou, k nimžto se, jakž nadpis udává, „*krátké tříhlasové věty*“ co samostatné hudební kusy přidruží. Skorem každému z následujících kusů předchází dur- a moll-škála vždy jinak rhytmisovaná a harmonisovaná, buď v sopranu buď v bassu ležící. Tato tříhlasová cvičení jsou výtečně na *tři třídy* rozvržena.

První třída (A) obsahuje cvičení, kdež pravice *dva* hlasy a levice *jeden* hlas přednáší (čís. 54—57). Při druhé (B) je obrácený poměr (čís. 58—61), a při třetí (C) přednáší se střední hlas buď levicí buď pravicí.

Tato cvičení jsou v rozličných formách, v nejužívanějších druzích tonin a taktů podána a mohou se, jelikož určitý charakter vyjadřují, co *präludia* užívati. Připojený *prstoklad* je všude s velkou obezřelostí udán a dlužno tedy, by se nastávající varhaník *přísně* dle něho řídil; neboť bez správné aplikatury nelze plyně zacházeti s manuaelem i v nejjednodušších postupech tónů a akordů.

Za tou příčinou poručujeme toto užitečné a významné dílo všem pánům učitelům a varhaníkům a to tím více, anto *cena* tohoto prospěšného návodu k varhanní hře velmi *levná* jest. H—k.

Anna Františka Bendova.

Novela ze života české zpěvačky. Vzdělal Vítězoslav Guth.

(Pakračování.)

„Jste příliš milostiv, jasný kníže,“ odpověděla Františka, vážně se pokloníc, „můj hudební podíl sestává jen z pravého užívání hlasu mého, jež mi nebesa darovala. Moji bratři však, a zvláště druhý, Jiří, jehož jméno tak důkladnému znalci hudebního umění jako Vaší Osvícenosti zcela neznámo nebude, jsou zdatní ředitelé a Jiří také co hudební skladatel si už jméno dobyl.“

„Pamatuju se, že jsem o něm s úctou mluvit slyšel,“ odpověděl dědičný princ a oba odešli, blahosklonně hlavou kynouce.

Druhého dne zrána obdržela slečna Bendova na vévodův rozkaz drahocenný demantový prsten a spolu i návrh k doživotnému engegement co komorní zpěvačka se skvělými výmínkami. Františka s radostí to přijala.

Více však, ještě než vévoda byl dědičný princ Arnošt jejím talentem zaujat a on byl vlastně příčinou jejího tak brzkého engagementu. Velké cesty poskytly mu příležitosti v Itálii s účinkem se seznámiti, jakýž hudba divadelní působí. Až posavad nesdílel při vši lásce k hudbě se svým otcem náklonnost k skladbám kostelním; jakmile se mu však poštěstilo mši od Galuppiho, již svému otci s sebou přinesl, a jejíž charakter od přísné školy se vzdaloval, zde provozovati, zúčastnil se horlivěji v tom, aby se kapela a sbor udržel. Jeho příčiněním přišla sem Bendova z Berlína, a doufal vůbec, že se mu poštěstí, časem volnějším uměleckému vývinu ve své zemi dráhu prokřestiti.

Po několika dnech odebrala se Anna Františka na zámek, aby se vévodovi za jeho milost poděkovala.

„Štěstí mé bylo by úplné,“ řekla svému knížecímu příznivci, jenž ji velmi laskavě přijal, „kdyby psaní mého bratra Jiřího tento pocit nebylo porušilo. Je ve svém stavu velmi nespokojen a hoře si stěžuje, že se jeho talentu obor, kde by působiti mohl, neposkytuje.“

„A jaký jest jeho obor?“ tázal se vévoda.

„Jeho královská milost, Bedřich Velký, ráčil jej ustanoviti za komorního hudebníka u druhých houslí při berlínské kapele a můj bratr to s díkem uznává, jak mnoho svému vznešenému pánu za to povinován jest. Bohužel jest to však méně umělecké provedení hudebních kusů, po němž jeho duch baží. Jeho snaha a touha zaměřují k samotvůrčímu působení; k jadrnému vedení celého hudebního ústroje musel by se stát ředitelem kapely, pak by umění a knížeti svému čest a radost působiti mohl. O! jeho osud jest nezaslouženým způsobem mnohem trudnější nežli osud mnohých tisíců z jeho méně nadaných spolužáků!“

„Kde pak dokončil bratr svá studia?“ tázal se kníže, „v kterém hudebním ústavě jest vycvičen?“

„Vlastního návodu v komposici nedostalo se mu nikdy,“ odvětila krásná zpěvačka, přirozenými vlohami a krasocitem svým osvojil si však zcela nauku o komposici, a následuje ji, aniž by věděl proč. Pamatuju se, že mi jednou přečetl důkladnou úvahu o jedné své skladbě, řka: „Posuzovatel pozoruje a chválí zde můj zřetel k nejvznešenějším pravidlům v komposici, o nichž mně, skladateli, ani jména známa nejsou.“

„Věru nadobyčejně nadaná hlava,“ odpověděl vévoda, „ale co jste mi zde, krásná slečno vypravovala, nesmíte jeho spoluumělcům sděliti, sice by hluboce v úctě jejich klesl.“

S vlnadným a skromným úsměvem odvětila Anna Františka: „Vaše Jasnost neračiž mne za tak nezkušenou s pletkami života uměleckého považovati. Zde bylo dlužno pravdu mluvit a směle jsem to také bez tajení učinila; před školometnými učenými hudebníky však, přede vším ale před naším ctihodným panem Stözelem, jenž každé samostatné vystoupení zakazuje, bych se toho jak tě živa nebyla dopustila; leda kdybych“ — připojila, půvabně se pokloníc — „ve Vaší Jasnosti měla podporovatele proti zastaralým předsudkům toho muže.“

(Pakračování.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Stavovské divadlo. Včera dne 9. t. m. dávala se ku příjmu p. Hassela po druhé opera Cadi (Kadi) od A. Thomase. Podavše již některá životopisná data o skladateli samém, promluvíme o operě samé. Látka této parodistické opery jest jednoduchá, z málo komických výjevů sestávající. Kadi, pravý to strašpytel, jenž se ustavičně bití obává a v malém městečku Alžírka sídlí, chce svou sličnou dceru Fatmu vychloubačnému francouzskému vlásenkáři Birotteau-ovi za manželku dáti, pakli že mu tento tajný prostředek proti útokům sdělí. Další uzel jednání povstane tím, že vlásenkář vlastně modistku Virginii miluje, co zatím tambor-major Gentil do Fatmy láskou zahorí, aniž je oslyšen. Děj se ukončí tím, že Kadi Gentilovi dá za choť Fatmu a vlásenkáři, jenž si Virginii vezme, poskytne značnou odměnu za sdělení prostředku proti bití. Skladatel paroduje v operě „Kadi“ nadutost a prázdné fraze italského a moderního francouzského slohu nejjemnějším a nejúpravnějším způsobem. Duch ryzého Francouze zná tu všude směšnost italského způsobu trefně podati, aniž by se sprostoty dotkl neb do jednotvárnosti upadl. Nejšťastnější duch parodující hudby leží hned v úvodním sboru, v němž se nejnepatrnější slova s nesmírnou důležitostí na váhu kladou a nákladnou instrumentací osvětlují, pak v duettu modistky s vlásenkářem a konečně v pospolných kusech, kteréžto vynikají velmi úpravnou a důkladnou prací, ježto se jen znalci za tímto žertem jeví. Úplně francouzského slohu jsou naproti tomu kouplety „Aliho“ velké arie tambor-majora a modistky. Stereotypní maniry tak zvaného velkého recitativu, kollaratury, pathetického, komického slohu užil skladatel zde ironickým způsobem. Opera tato má mnoho zajímavého a povzbuzujícího pro obecenstvo, znající se v hudební literatuře. Výsledek opery byl příznivý. Slečně Müllerově náleží bez výminky palma téhož večera; zpívala s dokonalou sběhlostí kollaraturní nejzapletenější kadence této partie, jichžto zde skladatel hodně nakupil a přednesla vše půvabně, dávajíc na jevo trefný posměch, jak si toho jen skladatel žádal. Méně dobře vpravili se v ducha skladatelova ostatní účinkující. Partii tambor-majora (vlastně bassová partie) přivedl rutinovaný p. Steinecke k úplné platnosti. P. Markwordt, Hassel a Lichtmayova dostáli čestně úlohám svým.

— Stavovské divadlo bude v měsíci lipnu za příčinou oprav, které se v místnostech jeviště a na závadném uspořádání sedadel v parketu predevezmou, zamknuto. Následkem toho bude se každého večera v novoměstském divadle po celý lipen hráti. Česká nedělní a sváteční představení se též budou zde odvívati, co zatím v areně čtvrtek českým představením věnován bude.

— Z operních zákyň konservatoria Pražského, které koncem lipna studia svá absolvují, je už sleč. Karolina Klettnerova u dvorního divadla v Nové Střelici (Neu-

strelitz) engažována. Ředitel téhož divadla je p. Damke, jenž před mnoha lety u Pražské opery engažován byl.

— Růže je titul almanachu na rok 1860, jež p. Fr. Schwarz a E. H. Lipnický sestavili a u Jar. Pospíšila v Praze tiskem vydali. Almanach obsahuje mimo povídky též básně od J. Baráka, B. J. Cidliňského, A. Crhy, A. Heyduka, F. H. Jeřábka, G. Pflagra Moravského, J. Nerudy a jiných více a konečně výtečný literární článek Fr. Turinský od K. Sabiny. Některé z básní hodí se velmi dobře ku komponování. Cena 80 nov. kr. Nákladem V. Vetterla v Písku vyšel ruský román ve verších „Evgen Oněgin“ od Puškina v zdařilém překladu Č. Bendla.

— Ředitel vojenské hudební školy, p. Pavlis, uspořádá se svými chovanci dne 16. t. m. neb v pádu nepříznivého počasí dne 18. t. m. vojenský koncert na Žofíně střídavě v sále a zahradě.

— O místo profesora flétny na zdejší konservatoriu, jež se příštím rokem upráznilo, ucházejí se, jak se dovídáme, dva kandidati, výborný flétnista pan Müller, člen divadelního orchestru a jistý mladý skladatel, jenž se však už několik let s flétnou neobírá. Ku prospěchu konservatoria bylo by žádoucí, aby místo toto p. Müller, jenž i co učitel flétny chvalně znám jest, obdržel.

— Tažná posauna (Zugposaune) bude, jak jsme již oznámili, v konservatoriu uvedena; avšak vedle ní bude se i vyučovati obyčejné posauně. Jaký prospěch as tažná posauna konservatoriu poskytne, nebudeme předpovídati; avšak věduce, že se u c. k. rakouských vojenských kapel tažné posauny neuzívá, máme za to, že chovanec na tažnou posaunu vzdělaný jen u jistých orchestrech v Německu výživu hledati musí.

— Slečna Marie Pfohlova, učitelka piana na císařském dívčím ústavě v Oděse, prodlévá od několika dní v našem městě.

— Pan Oehn, Pražan a žák varhanické školy, obdržel varhanické místo se značným platem v Oděse.

— Pan G. Fr. Janoušek, továrník strojů, dá v Mozartově sklepě, jenž nyní průmyslu za obět padne, na onom místě, kdež druhdy W. A. Mozart sedíval, mramorovou tabuli na zeď připevniti. Tato tabule obsahuje památní básně v češtině a němčině, z nichžto první takto zní:

Kde Mělničiny svatý tok
Ved bohotvornou muže ruku,
Že plnil srdce soucitem
V nejkrásším touhy čarovzuku,
Kde síla vzešla k Don Juanu
A Don Juanem hudbě den.
Ten Božský kruh buď na vše časy
Památkou věčnou posvěcen.

— Náš krajan, pan Jan Seeling, jenž se v Paříži co výtečný pianista a skladatel vyznačil, uspořádal v Lipsku koncert a došel úplné a vřelé pochvaly nejen

za svou krásnou hru, alebrž i za své zdařilé skladby. Pan Seeling odejel do Podmoklí, kdež se nějaký čas zdržovati bude.

— Slečna Ferlesova dokončila dne 26. května své pohostinské hry v Karlsruhe co Fides v „Proroku.“ Pochvala, která se jí při každém vystoupení dostala, dosáhla nejvyššího stupně při dotčené opeře. Jak se dovídáme, je sl. Ferlesova tam co primadona engažována.

— Slečna Mathilda Lindnerova, z Blatné rodilá a absolvovaná žákyně Pražského konservatoria, provdala se dne 29. května za kapelníka Dupouta z Norymberku.

— Náš krajan a výtečný pianista, pan Bernard Rie, žák Alex. Dreyschoka, účinkoval ku konci května ve výročním koncertu jednoty „Société academique des Enfants d' Apollon“ a dosáhl, jak „France musical“ píše, v Mendelsohnově koncertu (G-moll) čestného místa; jeho cituplný výraz v andante, pak podivuhodná rychlost a vytrvalost ve finale téhož koncertu došly velké pochvaly. Ještě větší cti došel pan Rie při jistém shromáždění umělců v Paříži, kde se zvláště Joach. Rossini, jenž tu přítomen byl, o mladém pianistu velmi pochvalně vyslovil a mu štěstí přál.

— Zdejší mužský zpěv. spolek daroval ve čtvrtek dne 31. května svému řediteli, panu Ed. Tauwitzovi, stříbrný pohár.

— Večerní zábava, jižto mužský zpěv. spolek dne 31. května večír na výroční památku svého zřízení odbýval, byla velmi čteně navštívena, tak že oba sály na Žofíně byly naplněny. Mimo sbory německých skladatelů od Ed. Tauwitze, Grenzenbacha, J. Otta a Ferd. Podhorského (podivná věc, že p. Podhorský, syn naší znamenité zpěvačky paní Podhorské, také k německým skladatelům přistoupil!) dávala se též česká kvartetta: „Půda vlastenská“ od Fr. Vogla, „K bratrům“ od Vil. Blodka a „Milenká“ od A. Jelena. Všecky skladby byly výtečně předneseny a téměř všecky musely se na všeobecnou žádost opakovati. Činný předseda, pan Dr. Hess, zasluhuje za uspořádání této zábavy úplného uznání a kojíme se nadějí, že se přičiněním jeho ještě více na české sbory hleděti bude.

— Hudební literatura. Nákladem Rob. Veita vyšla od zdatného skladatele p. Fr. Pivody nová skladba pro piano, transcripce na Schubertovo „Ave Maria“. Skladba tato je snadnější k provedení, než transcripce od Fr. Liszta a nemine se při dobrém provedení velmi příznivého výsledku. Stojí 50 kr. nov.

(G.) **Z Chrudimi.** (Pan Strakatý. — P. Gluth.) Dne 5. t. m. dostalo se nám po divadle krásného hudebního požitku. P. Karel Strakatý zpíval v besedě měšťanské několik písní, z nichžto Škroupova „Kde domov můj“ velké pochvaly došla. Pan Gluth, ředitel ústavu pianního z Plzně, přednesl na piano některé piecy s velkou elegancí a líbil se velice.

(—7—) **Z České Skalice.** (Hudební Akademie.) Dne 20. května uspořádala se přičiněním p. podučitele

Vil. Wolfa a p. Sed. ml. k dobrému účelu v sále p. Steidlera hudební Akademie, načež taneční zábava následovala. Počátek učiněn „Slavnostní ouverturou“ od Fr. Škroupa, kteráž od úplného orchestru 50 hudebníků čítajícího ku spokojenosti obecenstva správně provedena byla. Na to ji následovala ouvertura k opeře „Belisar“ od Donizettiho a k závěrce veselá ouvertura „Vídenský dobrovolník“ od Müllera. Při těchto 3 skladbách se zvláště p. Wolf, podučitel Skalický co obratný dirigent vyznamenal, a byl za to hlučným potleskem od obecenstva odměněn. Na piano zvláště vynikali sl. Pichova z Hoříček a p. aktuar Gust. Šourek z Náchoda; první přednášela koncertní polku od Wallace, a druhý svou vlastní skladbu: Variace na národní píseň „Na tej louce zeleny“ velmi pěkně a došly hojně pochvaly. P. Wolf přednášel „balladu“ pro housle od Panofky a p. Sed. ml. „brillantní fantasii“ pro cello od Artota, oba s citem a uhlazeností. — Slečna P. a sl. R. přednášely velmi rozmarně duetto pro 2 soprany „Der Edelknecht“ od Kreutzra; na to nás překvapila sl. P. píseň „Úmysl české děvy“ od Pivody; její cituplný přednes rozjaril tak obecenstvo, že byla velmi hlučně voláním a potleskem nucena ještě jednou před obecenstvo vystoupiti. P. K. ml. z Náchoda přednesl z ochoty velmi výtečně „Zastaveničko“ od Nesvady, a potkal se s pochvalou. Konečně nás překvapil p. Sed. z Jesenic, 85letý stařec, však ještě čilý a úplně zdravý kmet hrou na cimbál, na kterém pravým mistrem slouti může; pro některé hosti to bylo tím zajímavější, an ještě tento památní nástroj neviděli. Přednášel variace na píseň „To jsou koně.“ Bylo to velebné podívání na starce, an tak jistě a hbitě svými paličkami na strúnách líbezně tóny vyluzoval, jsa doprovázen velmi vkusně od Sed. ml. na ruční chromat. harmoniku. Obecenstvo ho potleskem a voláním hojně odměnilo. Přál bych mnohému příznivci starých památných nástrojů, p. Sed. slyšet na cimbál „Pange lingua,“ „bitva u Lipska“ a j. v., které velmi mistrně přednáší. Po ukončení akademie počala taneční zábava. Návštěva byla vzdor nepřiležitému času dosti četná. Mezi hosty byl též přítomen c. k. podkrajský p. Arlt se svou chotí, jenž co přívětivý úředník a co velký podporovatel a příznivec všech k dobrým prospěchům čelících věcí chvalně znám jest. Vyslovujíce srdečné díky všem pp. učitelům, kteří ochotně k zdařilému celku všemožně přispěli, jakož i všem pánům účinkujícím, doufáme, že nás pp. podnikatelé této hudební zábavy zase, však v příhodnějším čase novou zábavou oblaží; a máme za to, že se jistě obecenstvo, zvláště domácí, u větším počtu zúčastní. Česká Skalice nikdy nezůstala v hudbě proti jiným městům pozadu.

(B.) **Z Děčína.** (Alex. Dreyschock.) Věhlasný náš virtuos, pan A. Dreyschock dával tu dne 7. t. m. ku prospěchu fondu k vystavení školy v Podmoklí v zámeckém divadle koncert, v němž též slečna Petersova z Děčína, bývalý člen opery v Lübecku a dvorní pěvec z Drážďan p. Freny účinkovali. Co máme o genialné hře našeho rodáka říci? Nadšenost nad divukrásnou hrou, jižto z piana vykouzil, mísila se s úžasem nad jeho báječnou technickou sběhlostí. Po každém přednesu byl nekonečný potlesk, jenž po provedení „Les Arpeges,“ „L'inquiétude“ a po velkolepém závěrečném

„Rhapsodie hongroise“ od Fr. Liszta k pravé bouři dostoupil. Na všestranné přání přidal náš Alexander variace na anglickou hymnu „God save the King“ pro levou ruku a byl nesmírnou pochvalou obsypán. K závěrečné házeny byly našemu umělci květiny a vavřínový věnec.

(L.) **Z Blatné.** (Kostelní hudba.) Na svatodušní pondělek dávala se řízením pana Duponta, kapelníka z Norymberka mše D-moll od Haydna, graduale F-dur pro soprán a klarinet od Cherubiniho, pak za offertorium „Zdravas“ pro 8 hlasů od B. Jelena. Všechny skladby byly zdarile provedeny; zvláštní pochvaly zasluhuje přesné řízení p. kapelníka a mistrný zpěv sleč. Lindnerovy, kteráž s hlubokým a s zbožným citem sola přednášela. Větší část účinkujících sestávala z domácích sil — utěšený to důkaz, že náš zasloužilý vzorný učitel a ředitel kůru, pan Martinovský, nejen výtečné hudebníky vzdělávati umí, nýbrž i na ně tak účinkuje, se se ustavičně zdokonaluje a svůj vkus třibíce vždy chuť a lásku na jevo dávají, při kostelní hudbě spoluúčinkovati. Dne 29. května byly oddavky p. Duponta se sl. Lindnerovou v děkanském chrámě. Při této příležitosti provozovalo se české snoubní kvartetto, pak 5. mše od V. Horáka (B-dur) velmi krásně.

—b— **Z Kutné Hory.** (Hud. Akademie.) V předvečer nejvyšších jmenovin císaře Ferdinanda dne 26. května dávána byla zde hudební akademie, v které nám mnoho výtečného poskytnuto bylo. V prvním oddělení provozovala se výtečná symfonie Mozartova z Es op. 58. Vznešenost skladby této pojal úplně ze všech sil domácích hudebních ochotníků sestavený orchestr, a provedl každou část s vřelou nadšeností, takže všem oúčinkujícím té nejhlučnější pochvaly se dostalo. Druhé oddělení otevřel sbor pro mužské hlasy od Vogla, „Zpěv jonáků,“ ze „Záboje“ a zpěváci velmi zdárně si počínali, rovněž tak dělo se ve sboru druhém od Dr. Tragého „Smíření“ též ze „Záboje“ pak v závěrečném od Storcha „Nächtlicher Gruss,“ a pakliže sbor zpěváků ve cvičení neustane, může nám často výtečných věcí přednesti. Pan Klír, učitel zpěvu při zdejší realní škole, zpíval překrásně baladu od K. J. Erbena „Sirotek,“ k nížto zpěv s průvodem piana složil zdejší výtečný ředitel chrámové hudby, P. M. Veselský. Skladba vyniká dobrými vlastnostmi, a svědčí o krásném nadání skladatelově k podobným pracím; přednesení bylo cituplné a jasné. Pravou ozdobou akademie té byla solová hra na housle, jižto provozovala slečna B. Svobodová rozená Kutnohoranka, nyní však s rodiči svými v Litomyšli žijící, kteráž schválně na vyzvání sem byla přijela. Přednášela „Fantaisie Caprice“ a pak „Reverie,“ adagio pro housle od Vieuxtemps-a. Neřeknu mnoho, když povím, že se přednesením těchto skladeb pravá umělkyně býti osvědčila. Nejen že vnikla úplně v skladby, nýbrž každou jednotlivou větu přednesla s citem vroucím, jak ho skladba požaduje. Za to ale také vyznamenána byla pochvalou všeobecnou, a to tím více ceny má, jelikož právě náhodou zde přítomný krajan náš a kr. Württemberský zpěvák p. Píšek takřka prvním byl, který znamenitou hru její veřejně obdivoval a uznal. Na takovou záčku může býti p. profesor Mildner pyšným. Ku všeobecné prosbě a přání potěšil nás p. Píšek třemi českými a jednou německou písní. Jak zpíval? Směl bych

se osměliti úsudek pronesti? Zpíval jako Píšek a tomu porozumíte. Druhý svátek svatodušní zpíval též dvě solové arie v chrámu sv. Jakuba. Za uspořádání zábavy té vznešené máme co děkovati řediteli chrámové hudby p. P. Veselskému; provedení řídil úplně p. Fr. Kavan, jemuž již tak mnoho zde k poděkování máme.

(A. V.) **V Lánech** blize Pardubic. (Kostelní hudba.) Dne 16. května o pouti sv. Jana Nepomuckého provozovala se zde velká mše do C-dur od Alb. Maška, graduale, solo pro bass a housle od Ryby a offertorium, duett pro tenor a bass od L. Spohra. P. Walter učitel v této obci, osvědčil téhož dne, že i s malými domácími silami slušnou kostelní hudbu zde dělati může. Hosté, kteří z ochoty při té slavnosti spoluúčinkovali, byli pánové: Josef Klika tenorista a Frant. Janda basista, učitelové realní školy v Pardubicích. Že mše letošního roku mnohem lépe vypadla, leží v tom, že se žádná tak těžká mše k tomu cíli nevyvolila, jako v předešlém roce, kde skorem každý z pánů hudebníků vícekrátě vzetí zůstal; zvláště první housle jakožto vodítko sopránů ztratily niť nejméně asi třikrátě a ponechaly vše jiným hudebním nástrojům, toliko v Credo ve fuze se tenor a bass statečně drželi. Za tou příčinou musíme panu Walterovi tenkrátě všechnu chválu za jeho snažení vzdáti, že všechny částky mše obezřele s pány diletanty provedl.

(E. K.) **Z okolí Mladoboleslavského.** (Vadná hra na varhany.) Vstoupiv jednou v neděli na kůr v chrámu Páně v jisté vesnici okolí zdejšího, ustrnul jsem nad velmi chybnou hrou p. učitele na varhany, a pomyslně jsem sobě několika slovy zde o ní zmítni se, neb i vady, které při jiných vidíme a pozorujem, stanou se nám užitečné, když se jich hledíme vystríhati. Hra jeho byla beze všeho dojmu a velmi málo k pobožnosti povzbuzující. Při zpěvu mešní písně nechával p. učitel varhanní hlasy tak silně hučeti, že pro ruch zpěv shromážděného lidu ani slyšení nebylo, ač se někteří zpěváci dosti výdatně zpívati namáhali, nemohli proniknouti. Jiné však zvuky ozývaly se v předehře, mezihře a dohře; velký hřmot sice ulevil, ale zase se ozývala uši urážející kočičina. (Smím-li tak bez prohřešení takovou chrámovou hudbu nazvati!) Tu p. učitel tak rychle zas rukama po klavesách (manualu) jezdil, jakoby sběhlost svých prstů schloubou okazovati chtěl. Mám za to, že hra na varhany v chrámu P. nemá býti hlučným a neladným hřmotem; ale má k průvodu zpěvu a jiné hudby k dojmání srdce a k povzbuzení větší pobožnosti lidu sloužiti. Necht' to uváží venkovští p. učitelové a přiměřeně k pobožným písním hrajou.

Z Nové Paky. (Produkce zpěv. spolku.) Na svatodušní pondělí uspořádal náš mužský zpěv. spolek, jenž ku konci r. 1859 zde založen byl, druhou veřejnou produkci, v nížto jsme také instrumentální skladby, totiž: ouvertury k „Čarostřelci“ a k „Faustu“ slyšeli. Obě tyto skladby byly přičiněním a přispěním pana Dra. E. K. a p. J. J., jakož i jiných slušně provedeny a s pochvalou přijaty. Dále provedeny byly české sbory „Holuběnka“ od Sedláčka, „My čestí Manové“ od A. Jelena, „Převrácený svět“ a Quodlibet z českých písní od L. Zvonaře, kteréžto správně provedeny byvše velmi se líbily. Konečně slyšeli jsme písně české „Mladý ci-
S přílohou.

kán“ od J. Tobiáška a „Touha“ od K. Záhorského. V první vynikal pan S. dobrým přednesem a p. Z—ý došel za svou skladbu „Touha“, kterouž přiměřeným ná-
pěvem opatřil, zasloužené pochvaly. Jakkoliv tato pro-
dukce, jejížto program by jiným zpěv. spolkům za vzor
sloužiti mohl, dobře vypadla, zdá se, že byla předčasnou
a radili bychom příčinlivému p. řediteli, by s produkcemi,
není-li příprava úplně dokonalá, nespěchal a raději ji od-
ložil; neboť jen výbornou přípravou dá se skvělého vý-
sledku dosáhnouti. Hojná návštěva a hlučná pochvala
jsou patrné důkazy, že náš zpěv. spolek zasloužené
přízně požívá a vždy větší vážnosti dosahuje. *Miroslav.*

(?) **Z Rokycan.** (Hudební akademie.) Na druhý svato-
dušní svátek dostalo se příčiněním horlivého pana ředitele
P. V. Světlíka našim hudbomilům krásné hudební zábavy,
anto své hosti pana Ad. Brichtu a jeho dceru z Prahy
pohnul, by své hudebné vlohy zde rozvinuly. Přispěním
pánů učitelů a velenadaného Al. Karla, žáka Pražského
konservatoria, jenž zde ze zdravotních ohledů prodlevá,
uspořádána jest hudební akademie, ježto dlouho utkví
v paměti zdejšího obecnstva. Pan Brichta, co diletant
na cello chvalně znám, přednášel „Souvenir de Spa“
s velkou obratností a elegancí, sl. Brichtova zpívala
několik písní a osvědčila, že její zvučný a objemný hlas
školou již značně je vytríben. Pan Karel cellista hrál
na piano „Der Schmetterling“ od Ch. Wehle výrazně a
uhlazeně a podal důkaz, že i s tímto nástrojem výtečně
zacházeti umí. Jest věru co litovati, že často takých zá-
bav nemáme. Jak snadno by se tu mohl utvořiti mužský
zpěv. spolek, kdyby se myšlenky té někdo energicky
ujal. A jak by hudba kostelní rozkvetla, kdyby taký
spolek do života vstoupil. Doufejme, snad se někdo o
to vezme, a takový spolek zarazí. Tím zajisté povstane
čilejší ruch a národní uvědomění v našem staročeském
městě.

(J. L.) **Ze Sedmiborek** (Wartemberk). (Produkce
zpěváckých spolků) 29. května. Na prostřední svátek
svatodušní oživeny Sedmiborky četným obecnstvem, jež
se z okolních měst, jmenovitě z Turnova, z Jičína, Mladé
Boleslavi a Lomnice do tohoto malebného a téhož dne
praporeci a květinami ozdobeného místečka odebrali, aby
se zúčastnili v zábavě od Mladoboleslavského, Josefodol-
ského a Královehradeckého spolku zpěváckého uspořádané.
Počátek učiněn o 4. hodině. Zpěváci sešli se s lesnatého
návrší v lázenské kolonádě, ozdobené různobarevnými pra-
porci (mezi nimiž pohříchu naše české menšinu tvo-
řily), kdež i krásná pleť shromážděna byla. Program
sestával ze sedmi německých a pěti českých písní. Ač-
koliv veškeré kusy velmi přesně se provedly, přede
české sbory mnohem vřeleji přivítány jsou; byly to jme-
novitě: „Radostné cestování“ od Vašáka — „Válečná“
od Kückena — „Cikáni“ od Vogla a „Žezulinka“ od
Knittla, z nichž Cikáni a Žezulinka opakovati se musely,
vzlastě pak prvnější velikou sensací způsobila. Po pro-
dukci přednesl lázenský lékař pan dr. Šlechta spojeným
spolkům „díky a slávu“, kteráž slova u všech přítomných
srdečného ohlasu našla.

(S.) **Ze Semil.** (Zpěvácký spolek a hudba ko-
stelní.) Naše město nezůstane pozadu za jinými městy
drahé vlasti naší. Také zde zřídil se letošního roku

zpěvácký spolek, který své týdenní cvičení ve středu
a v sobotu odhývá. Kojíme se pevnou nadějí, že tento
spolek nejen oblíby, ale i hojného účastenství si získá,
an bezpochyby nejvíce české čtvero zpěvy a sbory
pěstovat bude. K účeli témuž odbírá zdejší horlivý mě-
šťanosta p. J. Č. Zaboje a Dalibora a vše spolku
ochotně daruje. Ostatně bude zpěvácký spolek i zdejší
kostelní hudbě vhod, jelikož pak větší skladby usly-
šíme, o čemž jsme se již minulé svatod. svátky poněkud
přesvědčili. Provozovala se totiž slavná mše, při které
tento spolek spoluúčinkoval. Přede mší sv. jsme slyšeli
„Veni Sancte“ od p. Horáka (příloha k Daliboru); co
Graduale čtvero zpěv „Pane náš“ od Frimla (ze Sbor-
níku) a české Offertorium od Jelena. Všecky tyto kusy
provedly se zdařile. Co nevidět uspořádá tento spolek
zábavu, v nížto se rozličné sbory zpívati budou. Ředitel
tohoto zpěv. spolku, pan aktuar Fr. Pinc (jehož půso-
bením se spolek zřídil), získá si velikou zásluhu, an se
všemožně o zdokonalení zpěvu přičiňuje, nešetře při tom
žádného namáhání a nákladu. — O první zábavě — dá-li
Bůh — přistě. *)

(U.) **Z Tábora.** (Klesání hudby kostelní a svět-
ské.) Odevšad čteme v Daliboru správy o rozkvětu hudby,
jen v našem městě počíná umění toto klesati. Máme zde
sice zdatného varhaníka a ředitele kůru, kteří se ovšem
o zvelebení hudby snaží; avšak snaha jejich je bez
značných výsledků. I bude se mnohý tázati, odkud to
přichází, že hudba u nás kloní se k úpadku? Obyvatelstvu
zdejšímu z větší části ze soukeníků sestávajícímu nedo-
stává se následkem špatných obchodů peněz, by své děti
řádně hudbě vyučovati dali a mimo to neváží si oby-
vatelé umění tohoto; neboť výtečný hudebník dostává jen
skromnou odměnu za svou činnost. Co se hudby
chrámové týče, té se lépe daří. Dávajíť se každou
neděli a svátek důstojné mše, n. př. provozovali zdejší
hudební ochotníci na hod Boží mši od Haydna do D
velmi správně a s dobrým výsledkem. Méně dobré ko-
stelní hudby najdeme v zdejších okolí; neboť tu již do-
čista klesati počíná neb klesla. V Chotovinách, kde
druhdý hudba zkvétala a kam lidé pro krásnou hudbu
spěchali, jest nyní smutný stav kostelní hudby. Učitel
nyní stářím sešlý a na zraku slabý, jest následkem ne-
duhu netrpěliv a chce mít všechno pohodlí; nuže, jak
může tedy hudbu řídit? Mimo to panuje na kůru zpou-
sta; nenachází se tu dobrých nástrojů ani strun; toliko
několik starých rozbitých trub. Hudba není než o
pouti a to ještě chatrná. Učitel si nevzdělává zpěváky
ani hudebníky, nuž co divu, že takým způsobem hudba
zaniká. Bylo by žádoucí, by slavné duchovenstvo věci
té se ujalo a na provozování důstojné hudby tlačilo.
Doufejme!

Carhrad. Virtuos na housle, pan M. Hauser,
obdržel od sultana rád Medsidský.

Czestochová. Dne 11. března byl zde uspořádán
řízením učitele hudby, p. Václ. Blažka *) vokální a instru-
mentalní koncert ve prospěch Varšavského „Instytutu

*) Vaše dopisy budou nám vítány.

Muzyczného,“ v kterémž mimo četné ochotníky zúčastnili se též pp. A. Hesse, kapelník cársko-rusk. pluku Vitebského (výborný cellista) a Wl. Stelmasiewicz, místní učitel hudby. Koncert tento byl prvním veřejným obje-
vem hudebního diletantismu v Czestochowě a získal fondu řečeného ústavu přes 300 rublů str. (R. M.)

Krakov. Zdejší zpěvácký spolek, jenž 36 učin-
kujících a k 80 přispívajících údů čítá, vykonal v neděli dne 20. května v akademickém chrámu u sv. Anny říze-
ním p. Piskáčka Haslingrova vokální mši do C-dur.

Lipsko. Před nedávnem přibyl jsem pan Mikuláš
Rubinstein, bratr Antonína z Moskvy a osvědčil se
v soukromém kruhu co výtečný pianista. Reinecke, ředitel
hudby ve Vratislavi převzal ředitelství koncertů „Ge-
wandhausu.“

Mannheim. Na vypsanou cenu za nejlepší kon-
cert pro housle, kterouž zdejší „Tonhalle“ r. 1858
uveřejnila, sešlo se 38 skladeb. Z těchto byl houslový
kvartett od Gurlita, z Altony rozeného, od soudců Hil-
lera, Lachnera a Kalivody za nejlepší uznán.

— **Mnichov.** Dne 31. května dávalo se Ifigenie
v Aulisu od Glucka při přeplněném divadle. Obecenstvo
bylo rozněceno klassickou hudbou a osvědčilo, že ještě
hudbou Verdiho poruženo není.

Nizza. Hrabě Vigier, choť slavné zpěvačky Žofie
Cruvelli-ové, zakoupil statek Garibaldiho zde za 150.000
franků.

Pešť. Zdatný skladatel pan S. Kohányi, vydá
u Jana Herze v Pešti v pränumerační cestě „Album
Széchenyi-ho,“ obsahující 10 zdařilých maďarských
písní ku prospěchu národního pomníku největšímu Maďaru
— zesnulému Széchenyi-mu. Pränumerační cena na
toto dílo je 1 zl. rak. čís., s poštovní zásilkou 1 zl.
15 kr. rak. čís. Aby se „Album“ toto ještě více rozší-
řilo, bude též přidán německý překlad od pana Karla
Horšeckého (Hořecký?) Kéz by též český pře-
klad byl připojen!

Varšava. V těchto dnech bude zde poprvé před-
staven jeden z dávnějších dramatických útvarů Moniusz-
kových, totiž operetka „Cikáni“ k librettu Kniážninovu
a sice pod změněným názvem „Jawnuta.“ Hlavní

*) Pan V. Blažek, rodem z Kosmanos, odbyl r. 1839 varha-
nickou školu v Praze se skvělým úspěchem. Red.

úkoly představí sl. Dowiakowska a pp. Kamiński
(tenor) a Koehler (baryton). Hudbu k této zpěvohře
nabyl knihkupec Sennevald a v brzce ji vydá.

Z Vídne. Pruský kr. ředitel hudby a vrchní var-
haník ve Vratislavi, pak A. Hesse přijede co nevidět sem,
by se v Josefovském chrámě piaristů na varhany
slyšeti dal. — Pan doktor V. A. Ambros přibyl sem
dnes, by pro svou historii hudby, která ve 3 dílech u
Leukarta ve Vratislavi tiskem vyjde, v císařské knihovně
dostatečné látky sebral. Pan Ambros setrvá ve Vídni
as 3 neděle. První díl jeho historie hudby vyjde co
nevidět.

Repertoire pražské opery.

V pondělí dne 11. t. m. bude dávana Kouzelná
flétna (vyst. Rafaelský), ve čtvrtek dne 14. Norma
(p. Rafaelský), v sobotu dne 16. Troubadour (vyst.
p. Sontheim a paní Marlovová), v pondělí dne 18. Fi-
garova svadba (paní Marlovová), v úterý dne 19.
Židovka (p. Sontheim), ve čtvrtek dne 21. Veselé ženy
Windsorské (p. S. Sontheim a pi. Marlovová) a v so-
botu dne 23. Hugennotté (p. Sontheim a pi. Marlovová).

Dur a moll.

(Beethoven.) Beethoven, jenž si letní byt blíž města
Vídne pronajmul a krásné počasí tu trávil, nosíval s sebou při
procházkách, kteréž v okolí dělal, vždy noty, papír a tužku,
aby, kdy mu nějaká dobrá myšlenka napadla, ji si hned zazna-
menal. I stalo se velmi zhusta, že zabrán jsa, novou myšlenkou
někdy nevhodné místo ku psaní si vyvolil. Tu přihodilo se je-
dnou, že dva sedláci od Grinzingu dolů po silnici jeli, co zatím
Beethoven u prostřed silnice sedě pilně psal. I chtěl jeden ne-
vrlý nad touto překážkou s hrubým výkřikem na pravou cestu
ho odkázati; anto druhý ho zadržel rka: „Honzíku, nečiň toho,
neboť ten, co právě opět něco nového píše, jest velký musikant
Vídenský.“ Oba sedláci prodleli s vozem tak dlouho, až si
byl Beethoven svou myšlenku zaznamenal a se nedbaje na místo
a okolostojící s místa odstranil.

Listárna.

Panu R. v Táboře. Užijeme, ale později. Panu
H... v Kouřimi. Příliš jednoduché! P. K. v Sedlci.
Nehodí se. Panu K. S. v Čkyni a p. B. v Kouřimi.
Srdečný pozdrav.

Za příčinou četných nás došlých dopisů jest přiložena k tomuto číslu mimořádní
„Příloha,“ jižto milerádi podáváme, bysme ctěné odběratele o své snaze přesvědčiti mohli,
kojíce se nadějí, že P. T. páni odběratele hojným odbíráním a rozšiřováním „Dalibora“
snahu naši odmění. P. T. pány odběratele, kteří jen na půl leta předplaceni jsou, žádáme
uctivě, by své předplacení na ostatní čtvrtletí obnovivše udali, jaké přámie (zdaž podobiznu
neb skladbu kostelní) žádají, by jim brzy odeslána byla. Podobizna Fr. Tůmy je už ho-
tova a bude se ku konci téhož měsíce rozesílati. Kompletní exempláry na rok 1860 jsou ještě
v zásobě a mohou se dostat.